

PM

NATURVÄRDE SINVENTERING, LUSPEN, STORUMAN KOMMUN

Slutrapport

2025-08-29

Irma Lindfors

UPPDRAG	351855 Utredningar för detaljplan Nytt Vattenverk Luspen 1:254 Storuman
Titel på rapport:	NATURVÄRDE SINVENTERING, LUSPEN, STORUMAN KOMMUN
Status:	Granskningsversion
Datum:	2025-08-29
Reviderad:	2025-08-07
MEDVERKANDE	
Beställare:	Storuman Kommun organisationsnummer: 212000-2577
Kontaktperson	Tim Sehlström
Konsult:	Tyréns Sverige AB
Fältarbete:	Irma Lindfors & Torun Bergman
Rapportförfattare:	Irma Lindfors
Kartor och geodata:	Irma Lindfors & Jennifer Sondell
Uppdragsansvarig:	Ludvig Danfors
Rapportgranskare:	Jennifer Sondell
Rapporten citeras som:	Tyréns, 2025. NATURVÄRDE SINVENTERING, LUSPEN, STORUMAN KOMMUN. Tyréns Sverige AB.

Sammanfattning

Storuman kommun undersöker möjligheterna för ett nytt vattenverk (VV) inom fastigheten Luspen 1:254. Fastigheten omfattar cirka 1,3 hektar och är belägen centralt inom Storuman.

Tyréns AB har utfört en naturvärdesinventering enligt metod Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald enligt svensk standard (SS 199000:2023) inom inventeringsområdet.

Inventeringsområdet utgörs av ett tätortsnära skogsområde i Storumans centrala delar och innefattar fastigheten Luspen 1:254 samt delar av fastigheterna Luspen 1:65 och Luspen 1:126.

Under naturvärdesinventeringen i fält avgränsades en naturvärdesbiotop inom inventeringsområdet. Naturvärdesbiotopen bedöms hysa högt naturvärde och klassas därmed till naturvärdesklass 2 enligt standarden. Naturvärdena utgörs främst av biotopens värden och de ekologiska värden som området hyser. Biotopens värden utgörs främst av dess regional ovanlighet samt de äldre träd som finns i området. Att området är rikt på löv medför ett ekologisk värde som bland annat bidrar till det rika fågelliv som finns i området.

Innehåll

Naturvärdesinventering, Luspen, Storuman Kommun.....	1
Sammanfattning	3
1 Inledning	5
1.1 Uppdrag	5
1.2 Biologisk mångfald	6
2 Metod	7
2.1 Naturvärdesinventering – kartläggning och värdering av biologisk mångfald.....	7
2.2 Metodik och noggrannhet.....	8
2.2 Inventering och avgränsning	9
3 Resultat.....	9
3.1 Områdesbeskrivning	9
3.2 Landskapsområden	9
3.3 Skyddade områden och kända naturvärden.....	10
3.3.1 Tidigare kända artförekomster	10
3.4 Naturvärdesbiotoper	11
3.5 Värdearter och övriga arter	13
3.6 Värdeelement och värdefulla träd	15
4 Samlad bedömning.....	15
5 Begränsningar och osäkerheter	15
6 Leverans	15
Referenser	16

1 Inledning

1.1 Uppdrag

Storumans kommun ser över ny placering av Storumans vattenverk (VV), då det gamla VV på Sågnäset har uppnått sin tekniska livslängd och att befintlig fastighet inte kan inrymma ett nytt VV. Projekteringshandlingar håller på att tas fram där kommunen undersöker möjligheten till att anläggningen kan uppföras på kommunägda fastigheten Luspen 1:254.

Tyréns AB har fått i uppdrag av Storumans kommun att utföra Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald enligt svensk standard (SS 199000:2023) som underlag för vidare planering av området. Investeringsområdet finns inom fastigheterna Luspen 1:254, Luspen 1:65 samt Luspen 1:126 (se Figur 1). En NVI ger kunskap om områdets förutsättningar för biologisk mångfald samt vilka skyddsvärda arter och habitat (livsmiljöer) som finns. Den möjliggör på så sätt för kommunen att efterleva miljöbalkens krav, Sveriges internationella åtaganden samt de av riksdagen antagna miljömålen. Resultatet från NVI är ett viktigt underlag vid val av lämpligaste utformning, eventuella dispensansökningar och inte minst vid planering av skyddsåtgärder för att minimera påverkan på skyddsvärda arter och habitat.

Figur 1. Översiktskarta över inventeringsområdet som finns beläget i Storumans kommun. Området benämns som "Luspen" och innefattar fattigheterna Luspen 1:254 samt delar av fastigheterna Luspen 1:65 och Luspen 1:126. Området ligger till öster om Storumans centrum.

1.2 Biologisk mångfald

Biologisk mångfald syftar på variationen av liv i olika miljöer, på land, i hav eller i sötvatten, samt de ekologiska sammanhang de ingår i. Det omfattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem. Biologisk mångfald minskar globalt och i Sverige, bland annat på grund av intensivt jord- och skogsbruk, klimatförändringar och urbanisering. Förlust av arter påverkar ekosystemens funktioner och därmed viktiga ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och luftrening. Sverige har undertecknat konventionen om biologisk mångfald och har genom sina miljömål, särskilt målet "Ett rikt växt- och djurliv", åtagit sig att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden. Arters livsmiljöer och ekosystem ska skyddas, och arterna ska finnas i livskraftiga bestånd med genetisk variation. En rik naturmiljö är även viktig för människors hälsa, livskvalitet och välfärd.

2 Metod

2.1 Naturvärdesinventering – kartläggning och värdering av biologisk mångfald

Inventeringen av naturvärden utfördes enligt svensk standard SS 199000:2023 – Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SIS, 2023) med stöd av Teknisk specifikation SIS/TS 199002:2023 (SIS, 2023).

Kartläggning och värdering av biologisk mångfald enligt svensk standard (NVI) innebär att områden undersöks i syfte att värdera ekosystem, livsmiljöer och arter avseende deras betydelse för biologisk mångfald. Resultatet redovisas i form av geografisk miljöinformation (till exempel shape-filer) samt i föreliggande rapport.

NVI omfattar krav på fältinventering av arter, biotoper och landskap samt bearbetning och analys av uppgifter från tidigare utförda fältinventeringar och fjärranalysdata.

I en NVI används landskapsområden för att beskriva landskapets karaktärer inom inventeringsområdet. Om ett Landskapsområdet bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald klassas det då som värdelandskap.

Biotoper med särskild betydelse för biologisk mångfald (så kallade naturvärdesbiotoper) ska avgränsas och naturvärdesbedömas i olika naturvärdesklasser (se Tabell 1). Varje naturvärdesbiotop ska kunna definieras utifrån gemensamma förutsättningar för biologisk mångfald i form av naturgivna förutsättningar, fysiska och biologiska processer, grad av påverkan och kontinuitet. Arter ska inventeras som grund för bedömningarna.

Tabell 1. Naturvärdesklasser av naturvärdesbiotoper (SS 199000:2023).

Naturvärdesklass	Beskrivning
Naturvärdesklass 1 <i>Högsta naturvärde</i>	Mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Naturvärdesklass 2 <i>Högt naturvärde</i>	Stor särskild betydelse för biologisk mångfald. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Naturvärdesklass 3 <i>Påtagligt naturvärde</i>	Påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald. Enskilda områden kan lokalt ha stor särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.
Naturvärdesklass 4 <i>Visst naturvärde</i>	Viss särskild betydelse för biologisk mångfald. Enskilda områden kan lokalt ha särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald

2.2 Metodik och noggrannhet

Inventeringen har genomförts på **fältnivå** med detaljeringsgrad **medel** samt med en inledande förenklad förstudie. Detaljeringsgrad **medel** innebär att alla naturvärdesbiotoper ner till en minsta karteringsenhet på 1000 m² identifieras och redovisas inom naturvärdesklasserna 1-3. Utöver detaljeringsgraden **medel** utfördes även 2 tillägg: identifiering av **Naturvärdesklass 4** samt **Detaljerad redovisning av artförekomst**.

Följande tillägg omfattas av genomförd inventering:

- **Naturvärdesklass 4.** Innebär att naturvärdeobjekt med naturvärdesklass 4 identifieras och avgränsas.
- **Detaljerad redovisning av artförekomst.** Innebär att förekomster av värdearter redovisas på karta eller med koordinater

Till denna rapport finns geodatafiler att tillgå med inventeringsområde, naturvärdesbiotoper, värdelandskap och värdearter i koordinatsystem Sweref 99 TM. Geodata levererades till beställare den 2025-08-22. Fynd av värdearter rapporterades till Artportalen den 2025-08-18.

2.2 Inventering och avgränsning

Naturvärdesinventeringen utfördes i fält den 19 juni 2025 av Irma Lindfors och Torun Bergman, biologer på Tyréns AB. Vädret var halvklart till soligt med en temperatur på runt 13 grader. Inventering av skogliga värden bedömdes möjlig att utföra med god säkerhet. Ludvig Danfors har varit uppdragsansvarig. Jennifer Sondell har hanterat förstudien, och Irma Lindfors har skrivit rapporten. Irma Lindfors har hanterat geodata. Jennifer Sondell har granskat arbetet.

Kartläggningsområdet utgörs av ett minde skogsområde som sträcker sig över fastigheten Luspen 1:254 samt delar av fastigheterna Luspen 1:65 och Luspen 1:126. Inventeringsområde för fält utgörs av ett skogsområde som finns inom fastigheternas sydliga delar.

3 Resultat

3.1 Områdesbeskrivning

Inventeringsområdet är cirka 13,9 hektar till ytan och är beläget inom tre fastigheter: Luspen 1:254 samt delar av fastigheterna Luspen 1:65 och Luspen 1:126. Fastigheten Luspen 1:254 ägs av Storumans kommun och utgör utgångspunkten för planområdet. Tidigare fanns ett boningshus på fastigheten, vilket troligen revs i början av 1990-talet. Området ligger cirka 300 meter öster om Storumans centrum, mellan den gamla järnvägen som löper genom orten och Luspsjön. Området korsas av gatan Lokgränd, som går från Strandvägen till Storumans camping och innefattar ett antal överväxta skogsvägar och stigar. Terrängen domineras av blandskog, där vissa partier består främst av barrträd och andra av lövträd.

Markvegetationen utgörs primärt av blåbär, lingon samt växter typiska för hög- och lågörtmiljöer.

3.2 Landskapsområden

I detta område uppnår landskapsområdet ej nivån värdelandskap. Inom det aktuella inventeringsområdet identifierades ett landskapsområde (se Figur 2). Landskapsområdet omfattas av det trädbevuxna område som infinner sig mellan bebyggelsen i Storumans centrala delar och Luspen. Landskapsområdet präglas av träd av både barr och lövtyp i blandad ålder samt en stor antropogen påverkan i form av vägar och mindre åker/ängsmarker. Visa delar har tidigare varit bebyggda.

Figur 2. Landskapsområdet inom kartläggningsområdet för Luspen. Landskapsområdet bedöms ej uppfylla kraven för att definieras som värdelandskap.

3.3 Skyddade områden och kända naturvärden

Inga formella skydd finns sedan tidigare inom investeringsområdet.

3.3.1 Tidigare kända artförekomster

I anslutning till inventeringsområdet (cirka 50 meter) finns en järnväg där ett antal fynd av kärlväxter och fjärilar finns inrapporterade på artdatabanken. Fynden är gjorda mellan 2014 och 2024. Bland annat två fynd av Kolfibbla som är klassad som NT i rödlistan 2020 (SLU Artportalen, 2025).

3.4 Naturvärdesbiotoper

Under naturvärdesinventeringen i fält avgränsades en naturvärdesbiotop inom inventeringsområdet. Naturvärdesbiotopen bedöms hysa höga naturvärden (naturvärdesklass 2), se Figur 3.

Figur 3. De identifierade naturvärdesbiotoperna inom inventeringsområdet.

N01: Lövdominerad blandskog

ALLMÄN INFORMATION

Naturvärdesklass:

Klass 2. Högt naturvärde

Preliminär bedömning: Nej
 Naturtyp: Skog och buskmark
 Biotop/-er: Barrblandskog, Lövridå
 Natura 2000-naturtyp: Nej

Datum fältbesök: 2025-06-19
 Inventerare: Irma Lindfors, Torun Bergman

NATURVÄRDESBEDÖMNING

Biotopvärde: Högt biotopvärde

Biotopens tillstånd: Bra tillstånd
 Biotopens sällsynthet: Ovanlig
 Biotopens ekologiska funktion: Påtaglig ekologisk funktion

Artvärde: Påtagligt artvärde

Värdearternas signalvärde: Ej aktuellt
 Värdearternas mängd: Ej aktuellt
 organismsamhällen: Högt artdiversitet/ovanliga eller andra betydelsefulla organismsamhällen

VÄRDEARTER

Blåbär (nyckelart), säl (nyckelart), rödvingetrast (§, NT), björktrast (§, NT), svartvit flugsnappare (§, NT), smörboll (egen värdeart), och revlummer (§, bedöms dock inte tillföra ett artvärde på grund av dess vanlighet regionalt)

BESKRIVNING

Lövrikt område på 1,7 hektar med inslag av äldre tallar (>200år). Fältskiktet är örtrikt och täcks av arter som skogsstjärna, gullris, rödblåra, skogskovall, daggbåsa, röllika, med mera. I fältskiktet finns även rikligt med lingon och blåbär. Utöver fältskiktet består området primärt av ett medelåldrigt trädskikt av säl, asp och björk men inslag av äldre träd finns från respektive art. Det finns även ett yngre skikt av björk, rönn, säl samt hägg. Området är tätbevuxet av löv och har en måttlig mängd död ved. Genom området går en över vuxen väg.

MOTIV TILL NATURVÄRDESBEDÖMNING

Området är ovanligt lövrikt och har ett antal betydligt äldre tallar (>200år) samt är rikt på medelåldriga säl. Området är fler skiktat och har en rik mångfald av trädarter. Det täta skiktet av löv skapar en skyddad miljö som gör platsen till en lämplig häckningsmiljö för flertalet trastar och tättingar. I området fanns tydliga tecken på att häckning pågick i form av varningslåten samt aktiva och tomma bon.

3.5 Värdearter och övriga arter

Under fältinventeringen noterades 14 värdearter varav 10 av dessa utgörs av fridlysta och rödlistade arter. Majoriteten av noterade arter påträffades inom den avgränsade naturvärdesbiotopen. Samtliga värdearter som noterats under fältinventeringen är listade i tabell 2.

Revlummer är fridlyst (9§) men har inte räknats som värdeart då den är så pass vanlig regionalt och inte bedöms tyda på förhöjt naturvärde inom aktuellt område. Sälg är en viktig födoresurs för pollinerare då den blommar tidigt på våren och har därför bedömts som en nyckelart och därmed värdeart (Ehnström, 2009). Dessutom var ett antal Sälgar i området av betydande storlek och ålder.

Blåbär är en nyckelart som kräver viss kontinuitet av skog för att kunna etablera sig samt är en viktig föda för skogslevande däggdjur, fåglar och insekter (Tulin, 2020). Smörbollar är fukt- och näringskrävande och är typisk art för ett antal biotoper (dock inte aktuell biotop i området) (ArtDatabanken, 2025). Smörbollens ekologiska krav indikerar därmed att område är just fukt- och näringsrikt och därför har det inkluderats som en värderat.

I Sverige är alla häckande fåglar fridlysta enligt Artskyddsförordning (2007:845). Det innebär bland annat att det är olagligt att avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon (4a§).

Utöver ett generellt rikt fågelliv påträffades även 3 rödlistade fågelarter i området. Rödvingetrast (NT), björktrast (NT) samt svartvit flugsnappare (NT) (ArtDatabanken, 2025).

Tabell 2. Fynd av värdearter inom inventeringsområdet. Förkortningar: ASF = artskyddsförordningen, f = Fridlyst, NT = nära hotad, n = nyckelart.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Värde	Paragraf ASF	Fynduppgift
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	f	9§	Fältbesök
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	n	-	Fältbesök
Sälg	<i>Salix caprea</i>	n	-	Fältbesök
Smörboll	<i>Trollius europaeus</i>	tyr	-	Fältbesök
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT, f	4§	Fältbesök
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT, f	4§	Fältbesök
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	f	4§	Fältbesök
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT, f	4§	Fältbesök
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	f	4§	Fältbesök
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	f	4§	Fältbesök
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>	f	4§	Fältbesök
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	f	4§	Fältbesök
Härmsångare	<i>Hippolais icterina</i>	f	4§	Fältbesök
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	f	4§	Fältbesök

3.6 Värdeelement och värdefulla träd

De värdeelement som identifierades var träd med särskilda naturvärden. De träd som identifierad som värdeelement var grova tallar (>200år), medelåldriga sälgar med grova och döda grenar samt ett antal grövre aspar.

4 Samlad bedömning

Inventeringsområdet ligger i närheten till Storumans camping och utgör ett grönområde som campingens gäster kan vistas i för rekreation. Området bedöms även som viktigt för det lokala fågellivet. Eftersom området ligger i en annars tätbebyggd stadsdel fungerar detta som ett viktigt habitat för fåglar och insekter och fungerar som en grön korridor i det annars tätbebyggda området. Inventeringsområdet hyser ett antal större och äldre träd, vilka båda utgör brister i landskapet nationellt i Sverige. Åldern hos ett antal av de grövre tallarna uppskattades till över 200 år vilket gör att dessa klassas som "särskilt skyddsvärda träd". Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd till Länsstyrelsen. Att området är så pass lövrikt är regionalt ovanligt och mycket gynnsamt för biologisk mångfald och en viktig resurs för många arter.

5 Begränsningar och osäkerheter

En naturvärdesinventering är aldrig heltäckande utan ger en tillförlitlig sammansatt bild av naturvärden inom kartläggningsområdet utifrån given detaljeringsgrad. I detta uppdrag har detaljeringsgrad *medel* tillämpats, vilket innebär att naturvärdesbiotoper som är minst 0,1 hektar stora har identifierats och avgränsas. Detaljeringsgraden återspeglas även i övriga data som artfynd och naturvärdesträd, vilket medför en reservation för att inte samtliga objekt har identifierats.

6 Leverans

Till denna rapport finns geodatafiler att tillgå med inventeringsområde, naturvärdesbiotoper, värdelandskap och värdearter i koordinatsystem Sweref 99 TM. Geodata levererades till beställare den 2025-08-22. Fynd av värdearter rapporterades till Artportalen den 2025-08-18.

Referenser

ArtDatabanken. (den 06 06 2025). Hämtat från

<https://www.slu.se/artdatabanken>

Ehnström, B. (2009). *Sälg - livets viktigaste frukost*. CBM:s skriftserie 33.

SIS. (2023). *Naturvärdesinventering (NVI) - kartläggning och värdering av biologisk mångfald - Dataproduktspecifikation och listor med..*

SIS. (2023). *Naturvärdesinventering (NVI) - kartläggning och värdering av biologisk mångfald - Krav och vägledning*.

SLU Artportalen. (den 06 06 2025). Hämtat från

<https://www.artportalen.se/ViewSighting/SearchSighting>

Tulin. (2020). *Blåbär är viktiga för många arter och missgynnas av skogsbruk*. Hämtat från Skydda skogen:

<https://skyddaskogen.se/blabaer-aer-viktiga-foer-manga-arter-och-missgynnas-av-skogsbruk/>